FASİKÜL-51 KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

Ek Madde-14-15-16-17

Karşılıklı Anlaşma Usulüne Başvuru: Ek Madde 14

1. Başvuru Hakkı

- Mükellefler, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine aykırı bir şekilde vergilendirildiğini veya vergilendirileceğini düşünüyorsa, **Karşılıklı Anlaşma Usulü** hükümlerine göre **Gelir İdaresi Başkanlığı**'na başvurabilir.

- Bu başvuru, anlaşmaya taraf diğer ülkenin yetkili makamları aracılığıyla da yapılabilir.

(Divan-ı Maliye)

2. Başvuru Kapsamı

- Vergilendirme, **matrah** (verginin hesaplandığı tutar) veya **vergi farkları** açısından bölünebiliyorsa, başvuru sadece **çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması kapsamındaki kısım** için yapılabilir.

- Yani, toplam farkın sadece ilgili bölümüne itiraz edilebilir.

Divan-ı Maliye

3. Başvuru Süresi

- Başvurunun değerlendirilebilmesi için, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında belirtilen **süre ve usule uyulması şarttır**.
- Eğer anlaşmada başvuru süresi belirtilmemişse veya iç hukuk hükümlerine atıf yapılmışsa, başvuru **mükellefin vergilendirme işleminden ilk haberdar olduğu tarihten itibaren 3 yıl içinde** yapılmalıdır.

Başvuru süresi, aşağıdaki durumlarda sona erer:

- **İhbarname tebliğ edildiğinde**,
- **İhtirazi kayıtla verilen beyannamede vergi tahakkuk ettiğinde**,
- **Vergi kesintisi yapıldığında**.

4. Süre Hesaplama

- Başvuru süresi, anlaşmada öngörülen sürenin bitiminde veya böyle bir süre yoksa **3 yıl dolunca** sona erer.

Karşılıklı Anlaşma Usulü ve Dava Açma: Ek Madde 15

1. Karşılıklı Anlaşma Usulü Başvurusunun Etkisi

- Karşılıklı anlaşma usulüne göre yapılan başvuru, **başvuru kapsamındaki vergi, ceza ve ihtirazi kayıtlı beyanname üzerine tahakkuk eden vergiye ilişkin dava açma süresini durdurur.**
- Yani, başvuru yapıldığında, bu konuda dava açma süresi **askıya alınır.**

2. Başvuru Sonucu ve Dava Açma Süreci

Başvuru sonucunda iki durum ortaya çıkabilir:

1. **Talebin reddedilmesi** veya
2. **Diğer Akit Devlet ile anlaşmaya varılamaması.**

- Bu durumlar, mükellefe **yazılı olarak tebliğ edilir.**

3. Dava Açma Süresi ve Uzama Durumu

- Mükellef, tebliğ edilen yazının **tebliğ tarihinden itibaren kalan dava açma süresi içinde** vergi mahkemesine dava açabilir.
- Eğer dava açma süresi **15 günden az kalmışsa**, bu süre **tebliğ tarihinden itibaren 15 güne uzar.**
- Örneğin, kalan süre 5 gün ise, bu süre 15 güne çıkar.
- Kalan süre 20 gün ise, süre uzamaz, 20 gün geçerlidir.

Divan-ı Maliye

Karşılıklı Anlaşma Usulü Başvurusunun Neticelendirilmesi:Ek Madde 16

1. Anlaşma Sonucunun Tebliği ve Kabul Süreci

- **Gelir İdaresi Başkanlığı** ile **diğer Akit Devletin yetkili makamı** arasında bir anlaşmaya varılırsa, bu durum mükellefe **yazılı olarak tebliğ edilir.**
- Mükellef, tebliğ tarihinden itibaren **30 gün içinde** anlaşmayı kabul edip etmediğini **Gelir İdaresi Başkanlığı'na bildirmelidir.**
- **Bildirim yapılmazsa**, mükellef anlaşmayı **kabul etmemiş sayılır.**
- **Anlaşma kabul edilmezse** veya kabul edilmemiş sayılırsa, **30 günlük sürenin bitiminden itibaren dava açma süresi yeniden işlemeye başlar.**

2. Dava Açma Süresi ve Uzama Durumu

- Dava açma süresi, **30 günlük sürenin bitiminden itibaren yeniden işlemeye başlar.**
- Eğer dava açma süresi **15 günden az kalmışsa**, bu süre **15 güne uzar.**
- Örneğin, kalan süre 10 gün ise, 15 güne çıkar.
- Kalan süre 20 gün ise, süre uzamaz, 20 gün geçerlidir.

3. Anlaşmanın Kabul Edilmesi Durumunda Yapılacak İşlemler

Divan-ı Maliye

- Mükellef, anlaşmayı **30 gün içinde kabul ederse**, karşılıklı anlaşma **resmen vaki olur.**
- Bu durumda:

1. **Vergi ve cezalarda düzeltme yapılır.**
2. **Gecikme faizi uygulanır:**

- Gecikme faizi, **6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen oranda** ve **vergilerin normal vade tarihinden itibaren, mükellefin anlaşmayı kabul ettiği tarihe kadar** hesaplanır.

3. **Dava açma ve şikâyet hakkı ortadan kalkar:**

- Anlaşma kapsamındaki vergi ve cezalara ilişkin **dava açılamaz, şikâyette bulunulamaz, ceza indirimi veya uzlaşma hükümlerinden yararlanılamaz.**

4. Ödeme Süreci ve Cezalarda İndirim

- Düzeltme işlemi, mükellefe **tebliğ edildiği tarihten itibaren 1 ay içinde** ödenmelidir.
- **Cezalarda indirim:**
- Eğer mükellef, **düzeltme işlemine konu verginin tamamını ve cezaların yarısını** bu süre içinde öderse, **cezanın yarısı indirilir.**
- Örneğin, 10.000 TL ceza varsa, 5.000 TL ödenirse, kalan 5.000 TL indirilir.

Başvuru Öncesi Açılan Davalar ve Uzlaşma Talebi: Ek Madde 17

1. Başvuru Öncesi Açılan Davalar

Mükellef, **Karşılıklı Anlaşma Usulü** başvurusu yapmadan önce **dava açmışsa**, dava süreci şu şekilde işler:

1. **Dava durdurulur:** Karşılıklı anlaşma usulü başvurusu sonuçlanana kadar dava **incelenmez.**
2. **Anlaşma sonucu yargıya bildirilir:** Anlaşma sonucu, idare tarafından yargı mercilerine bildirilir.
3. **Anlaşma vaki olmazsa:** Eğer anlaşma sağlanamazsa, durdurulan davanın görülmesine **vergi mahkemesinde devam edilir.**

2. Başvuru Öncesi Uzlaşma Talebi

Mükellef, **Karşılıklı Anlaşma Usulü** başvurusu yapmadan önce **uzlaşma talebinde bulunmuşsa**, süreç şu şekilde işler:

1. **Uzlaşma ertelenir:** Uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun sonuçlanmasına kadar **ertelenir.**
2. **Mükellef uzlaşmayı talep ederse:**

- Mükellef, anlaşma sonucunu beklemeksizin **uzlaşma hakkını kullanmayı talep ederse**, başvurusundan **vazgeçmiş sayılır.**
- Uzlaşma sağlanırsa, mükellef **diğer Akit Devlete yönelik düzeltme talebi hariç**, tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda **bulunamaz.**

3. **Uzlaşma sağlanmazsa:**

- Uzlaşma sağlanmazsa, mükellef **tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunabilir.**

Diğer Hususlar: Ek Madde 18

1. Zamanaşımı Sürelerinin Durdurulması

- **Karşılıklı Anlaşma Usulü** başvurusu yapıldığında, başvuruya konu vergi ve cezalar için **zamanaşımı süreleri durur.**
- Zamanaşımı, başvuru tarihinden itibaren **askıya alınır.**
- Zamanaşımı süresi, aşağıdaki durumlarda **kaldığı yerden işlemeye devam eder:**
- Mükellef, anlaşma sonucunu **kabul etmezse** veya **kabul etmemiş sayılırsa,**
- Bu durumların ortaya çıktığı tarihi takip eden günden itibaren zamanaşımı süresi **yeniden işlemeye başlar.**

Divan-ı Maliye

2. Anlaşma Sonucuna Göre Düzeltme Yapılması

- Karşılıklı anlaşma sonucuna göre **Türkiye'de düzeltme yapılması gerekiyorsa,** bu düzeltme **zamanaşımı hükümlerine bakılmaksızın** uygulanır.
- Ancak, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında **düzeltme için bir süre öngörülmüşse,** bu süreye uyulur.

3. Başvurunun Geri Çekilmesi

- Mükellef, anlaşma sonucunu **kabul etmediği sürece,** başvuru sürecinin **herhangi bir aşamasında başvurusunu geri çekebilir.**
- Başvuru geri çekildiğinde, **duran zamanaşımı süresi kaldığı yerden işlemeye devam eder.**
- Başvurunun geri çekilmesi, mükellefin **diğer başvuru haklarını etkilemez.**

4. Tahsilat Süreci

- **Karşılıklı Anlaşma Usulü** başvurusu yapılması, tahakkuk eden vergi ve cezaların **tahsilatını durdurmaz.**
- Yani, başvuru yapılsa bile vergi ve cezalar **tahsil edilmeye devam eder.**

Divan-ı Maliye

5. Yetkili Makam

- **Karşılıklı Anlaşma Usulü** hükümlerinin uygulanmasına ilişkin **usul ve esasları belirlemeye, Hazine ve Maliye Bakanlığı** yetkilidir.

Divan-ı Maliye

1-Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasında Başvuru Süresi Belirtilmemişse Başvuru Ne Zaman Yapılmalıdır?

A) Vergilendirme işleminden haberdar olunduğu tarihten itibaren 1 yıl içinde
B) Vergilendirme işleminden haberdar olunduğu tarihten itibaren 3 yıl içinde
C) Vergilendirme işleminden haberdar olunduğu tarihten itibaren 5 yıl içinde
D) Başvuru için herhangi bir süre sınırı yoktur

Açıklama: Ek Madde 14'e göre, eğer çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında başvuru süresi belirtilmemişse veya iç hukuk hükümlerine atıf yapılmışsa, başvuru **mükellefin vergilendirme işleminden ilk haberdar olduğu tarihten itibaren 3 yıl içinde** yapılmalıdır.
Cevap: B

Divan-ı Maliye

2-Aşağıdaki durumların hangisi veya hangileri, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması kapsamında yapılacak başvurunun süresinin sona ermesine neden olur?

I. İhbarnamenin mükellefe tebliğ edildiği tarih itibarıyla,
II. İhtirazi kayıtla verilen beyannamede verginin tahakkuk ettiği tarih itibarıyla,
III. Vergi kesintisinin yapıldığı tarih itibarıyla.

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

Açıklama: Ek Madde 14'e göre, başvuru süresi aşağıdaki durumlarda sona erer:

1-İhbarname tebliğ edildiğinde,
2-İhtirazi kayıtla verilen beyannamede vergi tahakkuk ettiğinde,
3-Vergi kesintisi yapıldığında.

Açıklama: Bu üç durumdan herhangi biri gerçekleştiğinde, başvuru süresi sona erer. Dolayısıyla **I, II ve III** numaralı öncüllerin tamamı doğrudur.
Cevap: D

Divan-ı Maliye

3-Karşılıklı Anlaşma Usulü Başvurusu Yapıldığında Dava Açma Süresi Ne Olur?

A) Dava açma süresi otomatik olarak 30 güne uzar.
B) Dava açma süresi durur (askıya alınır).
C) Dava açma süresi işlemeye devam eder.
D) Dava açma süresi tamamen ortadan kalkar.

Açıklama: Ek Madde 15'e göre, karşılıklı anlaşma usulüne başvuru yapıldığında, başvuru kapsamındaki vergi, ceza ve ihtirazi kayıtlı beyanname üzerine tahakkuk eden vergiye ilişkin **dava açma süresi durur (askıya alınır). Cevap: B**

4-Karşılıklı Anlaşma Usulü Başvurusu Sonrası Dava Açma Süresi 10 Gün Kalmışsa Ne Olur?

A) Süre 10 gün olarak devam eder.
B) Süre otomatik olarak 30 güne uzar.
C) Süre 15 güne uzar.
D) Süre tamamen ortadan kalkar.

Açıklama: Ek Madde 15'e göre, başvuru sonrası dava açma süresi **15 günden az kalmışsa**, bu süre **tebliğ tarihinden itibaren 15 güne uzar.** Örneğin, kalan süre 10 gün ise, süre 15 güne çıkar.
Cevap: C

Divan-ı Maliye

5-Aşağıdaki ifadelerden hangisi veya hangileri, Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusunun kabul edilmesi durumunda geçerlidir?

I. Vergi ve cezalarda düzeltme yapılır.
II. Gecikme faizi, 6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen oranda ve vergilerin normal vade tarihinden itibaren, mükellefin anlaşmayı kabul ettiği tarihe kadar hesaplanır.
III. Mükellef, anlaşma kapsamındaki vergi ve cezalara ilişkin dava açma ve şikâyet hakkını korur.

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

Açıklama: Ek Madde 16'ya göre, anlaşma kabul edilirse:

1. **Vergi ve cezalarda düzeltme yapılır.** (I. öncül doğru)
2. **Gecikme faizi uygulanır.** Gecikme faizi, **6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen oranda** ve **vergilerin normal vade tarihinden itibaren, mükellefin anlaşmayı kabul ettiği tarihe kadar** hesaplanır. (II. öncül doğru)
3. **Dava açma ve şikâyet hakkı ortadan kalkar.** Anlaşma kapsamındaki vergi ve cezalara ilişkin **dava açılamaz, şikâyette bulunulamaz.** (III. öncül hatalı)

Bu nedenle, **I ve II** numaralı öncüller doğru, **III** numaralı öncül hatalıdır. **Cevap** : **B**

Divan-ı Maliye

6-Aşağıdaki ifadelerden hangisi veya hangileri, Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusunun kabul edilmesi durumunda ödeme süreci ve cezalarda indirim ile ilgili doğrudur?

I. Düzeltme işlemi, mükellefe tebliğ edildiği tarihten itibaren **1 ay içinde** ödenmelidir.

II. Mükellef, düzeltme işlemine konu **verginin tamamını ve cezaların yarısını** ödediğinde, **cezanın tamamı** indirilir.

III. Mükellef, düzeltme işlemine konu **verginin tamamını ve cezaların yarısını** ödediğinde **cezanın yarısı** indirilir.

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

Açıklama: Ek Madde 16'ya göre:

1. **Düzeltme işlemi, mükellefe tebliğ edildiği tarihten itibaren 1 ay içinde ödenmelidir.** (I. öncül doğru)

2. **Cezalarda indirim:**

· Mükellef, **düzeltme işlemine konu verginin tamamını ve cezaların yarısını** ödediğinde, **cezanın yarısı indirilir.** (III. öncül doğru) Örneğin, 10.000 TL ceza varsa, 5.000 TL ödenirse, kalan 5.000 TL indirilir.

3. **II. öncül hatalıdır** çünkü cezanın tamamı değil, **sadece yarısı** indirilir.

Bu nedenle, **I ve III** numaralı öncüller doğru, **II** numaralı öncül hatalıdır.

Cevap: C

Divan-ı Maliye

Divan-ı Maliye

7-Aşağıdaki ifadelerden hangisi, Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusu öncesinde uzlaşma talebinde bulunulmuşsa sürecin işleyişiyle ilgili yanlıştır?

A) Uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü başvurusu sonuçlanana kadar ertelenir ve başvuru süreci devam eder.
B) Mükellef, anlaşma sonucunu beklemeksizin uzlaşma hakkını kullanmayı talep ederse, başvurusundan vazgeçmiş sayılır.
C) Uzlaşma sağlanırsa, mükellef diğer Akit Devlete yönelik düzeltme talebi hariç, tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunamaz.
D) Uzlaşma sağlanmazsa, mükellef tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunabilir.

Açıklama: Ek Madde 17'ye göre:

- **Uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü başvurusu sonuçlanana kadar ertelenir.** Ancak, başvuru süreci devam etmez; uzlaşma ertelenir ve başvuru sonucu beklenir. (A seçeneği yanlış)
- Mükellef, anlaşma sonucunu beklemeksizin uzlaşma hakkını kullanmayı talep ederse, başvurusundan **vazgeçmiş sayılır.** (B seçeneği doğru)
- Uzlaşma sağlanırsa, mükellef **diğer Akit Devlete yönelik düzeltme talebi hariç**, tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda **bulunamaz.** (C seçeneği doğru)
- Uzlaşma sağlanmazsa, mükellef **tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunabilir.** (D seçeneği doğru)

Cevap A

8-Aşağıdaki ifadelerden hangisi veya hangileri, Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusu öncesinde dava açılmışsa geçerlidir?

I. Dava, karşılıklı anlaşma usulü başvurusu sonuçlanana kadar **durdurulur.**
II. Anlaşma sonucu, idare tarafından yargı mercilerine **bildirilir.**
III. Anlaşma sağlanamazsa, durdurulan davanın görülmesine **vergi mahkemesinde devam edilir.**

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

Açıklama: Ek Madde 17'ye göre, mükellef karşılıklı anlaşma usulü başvurusu yapmadan önce dava açmışsa:

1. **Dava, başvuru sonuçlanana kadar durdurulur.** (I. öncül doğru)
2. **Anlaşma sonucu, idare tarafından yargı mercilerine bildirilir.** (II. öncül doğru)
3. **Anlaşma sağlanamazsa, durdurulan davanın görülmesine vergi mahkemesinde devam edilir.** (III. öncül doğru)

Cevap: D

Divan-I Maliye

9-Aşağıdaki ifadelerden hangisi, Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusunun zamanaşımı sürelerine etkisiyle ilgili doğrudur?

A) Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusu yapıldığında, zamanaşımı süreleri **hemen sona erer** ve bir daha işlemez.
B) Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusu yapıldığında, zamanaşımı süreleri **durdurulur** ve başvuru sonuçlanana kadar askıya alınır.
C) Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusu yapıldığında, zamanaşımı süreleri **otomatik olarak iki katına çıkar.**
D) Karşılıklı Anlaşma Usulü başvurusu yapıldığında, zamanaşımı süreleri **sadece vergi cezaları için durur, vergiler için durmaz.**

Divan-ı Maliye

Açıklama: Ek Madde 18'e göre:

- **Karşılıklı Anlaşma Usulü** başvurusu yapıldığında, başvuruya konu vergi ve cezalar için **zamanaşımı süreleri durur.**
- Zamanaşımı süresi, başvuru tarihinden itibaren **askıya alınır.**
- Zamanaşımı süresi, mükellef anlaşma sonucunu **kabul etmezse** veya **kabul etmemiş sayılırsa,** bu durumların ortaya çıktığı tarihi takip eden günden itibaren **yeniden işlemeye başlar.**

Cevap: B

Divan-ı Maliye